

Plotseling stroomde er een Aanwezigheid mijn kamer binnen

fragment ontleend aan Koert van der Velde, *Religieuze belevissen*, Van Gennep Amsterdam, 2007, 130-132

Wat hebt u meegemaakt?

Voor mij is het hele leven een religieuze belevenis. Eén ervaring is echter doorslaggevend geweest. Ik was 23 en vanwege de dood van een dierbare vriend bevond ik me op de bodem van mijn leven. Ik was me daardoor bewust geworden van mijn armoede, dat ik niets het mijne kan noemen, zelfs mijn lichaam niet. Ik besepte dat ook ik sterfelijk ben.

Op een nacht overdacht ik mijn situatie en deed ik de gelofte dat ik mijn leven zou wijden aan God. Ik kwam uit een vrijzinnige familie en had uit mezelf catechisatie gevolgd en me op mijn achttiende laten dopen. Ik was zeer geïnteresseerd in godsdienst, maar studeerde letteren, geen theologie – wat moest ik in die mannenkerk? Ik had nog geen idee hoe ik mijn gelofte vorm kon geven.

Plotseling stroomde er een aanwezigheid mijn kamer binnen. Er was een ruisend geluid, zoals de wind die door de bomen waait. Die aanwezigheid vulde mijn kamer en een onbeschrijfelijke liefde tilde me uit mijn lichaam. Tegelijkertijd was ik ook in mijn lichaam, mijn hart bonkte zo hard, alsof het eruit zou komen. Ik was ver boven mijn lichaam, maar keek niet naar beneden, want ik wilde alleen nog maar bij die liefde boven mij zijn. Ik wilde het aardse leven wel verlaten op dat moment.

Toen werd ik teruggelegd waar ik was. Het heeft maar kort geduurd. Het was zo spannend, dat ik betwijfel of ik het overleefd zou hebben als het langer had geduurd.

Kenmerkend voor deze ervaring is haar intimiteit. Maar nu ik ouder wordt, denk ik: je moet niet alles meenemen in je graf. Er werden ook woorden gesproken, niet alleen voor mij. Ze drukten de liefde uit voor de mens in het algemeen. Welke woorden dat waren, dat zeg ik liever niet.

Hoe verklaart u deze ervaring?

Om zo'n ervaring te krijgen, moet je in ieder geval leeg zijn, want alleen een leeg vat kan worden gevuld. Als je bent gevuld door je ego of door een ideologie is er geen plaats meer voor deze goddelijke liefde.

In de jaren zestig ben ik in Amsterdam theologie gaan studeren. Religieuze ervaring stond er niet hoog aangeschreven – in het spoor van de religiekritiek van Barth en Marx. Ik ben toen naar mijn mentor gegaan en heb hem over mijn ervaring verteld. 'God heeft je niet teruggelegd om je kwijt te zijn', zei hij, 'maar omdat Hij je hier nodig heeft' - het was in de tijd dat over God alleen in mannelijke zin werd gesproken.

Je kunt wel aan alles twijfelen – jezelf, je toekomst en ga maar door – maar ondanks de theologiestudie heb ik nooit getwijfeld dat God er is en dat-ie liefde is. Het spijt me voor de atheïsten, maar hun ervaring is niet houdbaar. Ik heb Gods liefde ervaren en kan daar niet aan twijfelen.

Heeft deze ervaring van uw hele leven een religieuze belevenis gemaakt?

De ervaring heeft doorgewerkt, maar zo intens heb ik het nooit meer meegemaakt. De beleving heeft andere vormen gekregen. In het dagelijks leven ben ik voortdurend in gesprek met Christus. Ik praat tegen hem, en er komen ook reacties, er is een innerlijke stem of er gebeurt iets toevalligs – voorbeelden geef ik liever niet, dan gaat het me te esoterisch klinken.

Ik voel me een soort non, maar in een klooster zou ik het nooit volhouden. Als predikant ook niet, dat heb ik wel geprobeerd. Je zingt dan het voorgeschreven lied en je preekt het voorgeschreven woord. Mijn inspiratie droogde er door op. Ik leef nogal geïmproviseerd. In

de kleine, eenvoudige kapel in huis ben ik een à twee keer per dag. Maar als ik aan het dichten ben, moet alles wijken. Dan vervangt het geconcentreerde dichten de liturgische vorm. Soms valt er een woord of fragment binnen. Het spirituele eraan zit echter niet zozeer hierin, maar in je houding. Dichten is vooral zo geconcentreerd mogelijk keihard werken.